

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.

Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom — Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 16

Maribor, sredo, dne 24. februarja 1937

Leto XII

Finančni kapital ruje proti Blumu

Blum predloži po svetovni razstavi nov program svoje vlade

Bivši predsednik francoske vlade Flandin je nastopil v zbornici proti gospodarski politiki Blumove vlade. Flandinova interpelacija je bila stavljena nedvomno pod vplivom cele parlamentarne opozicije in finančnega kapitala. Flandin je hotel izsiliti s svojo interpelacijo ali vztrajanje vlade pri programu ljudske fronte ali pa pritegnitev zmernih desničarskih strank. Reakcija je pričakovala, da bo ta gonja proti vladi vplivala, toda ni pričakala nikakršnega odziva, ne opozicija in ne pariški in londonški finančniki, ki se skrivajo za to akcijo.

Flandin je zahteval tudi pojasnilo za Blumovo izjavo, da je sedaj potreba nekoliko odmora.

Razumljivo. Ob nastopu Blumove vlade so bile naglo izvedene nekatere socialnopolitične in gospodarske reforme ter devalvacija franka. Spekulantu so priliko izrabili ter poskočili s cenami. In te dni je Blum obljubil ostre ukrepe proti neopravičenemu zvišanju cen.

K tej zadevi pripominja Blumovo glasilo »Populaire«: z izmišljenimi vestmi o izpremembi vladne politike in odstopu finančnega ministra s. Auriola so hoteli napraviti zmedo. Blum je o svojem programu večkrat javno govoril ter vztrajal pri njem. In finančni minister je za program vlade bolj navdušen kakor je bil kdaj prej. Ko je slišal te vesti, je zmajal z rameni ter rekel: »Nisem ne strahopetec, ne izdajalec. Svojo nalogo bom popolnoma sporazumno z našimi nespornimi prvaki izvršil do kraja.«

Blumova vlada pripravlja obsežen program, ki ga objavi po svetovni razstavi. Program, ki ga izdeluje, je popolnoma s socialistično tendenco ter se bo nanašal predvsem na ukrepe proti socialni krizi. Nadalje bo zaenkrat obsejal zavarovanje za starost, poddržavljenje zavarovalnic, prometovnih in drugih rudnikov, prometa ter električne sile. To so glavne ali vodilne industrije, ki prihajajo zaenkrat v poštev pri poddržavljenju gospodarskih panog, ki služijo splošnim interesom.

Francoski narod vidi in čuti, da politika Blumove vlade izboljšava splošne razmere. Reakcija bi rada dosegla padec Blumove vlade, zlasti še pred svetovno razstavo, ker je svetovna razstava velepomemben dogodek za pospeševanje mednarodnih političnih in gospodarskih zvez. Po mnenju reakcije bi morala biti predstavnica svetovne razstave prava kapitalistična ne pa vlada ljudske fronte. Ljudska fronta v Franciji je bila s to atako samo še bolj utrjena.

Francoski finančni kapital (znanih 200 francoskih milijard) in njegove napade na Bluma podpira pri nas »Slovenec« in njemu sorodno časopisje.

Ker nimamo zakona — zoper samovoljo kapitalistov

Ustavljeno obratovanje rudnika »Jarando«.

Pred tedni je stopilo v stavko 735 rudarjev rudnika »Jarando« pri Raški v Srbiji. Podjetje je vse delavske zahteve odklonilo in da bi zlo-milo stavko, je sedaj sklenilo ustaviti obrat ter odpustilo vse rudarje.

Odkod jugoslovanskemu fašizmu denar?

Vodja jugofašistov dr. Ljotić, sadjarske zadruga, od Nemčije financirana »tehnična unija« in židje.

Že par tednov se odkriva pred jugoslovansko javnostjo svojevrsten škandal, ki je našel odmeva tudi že v inozemstvu.

Zadeva je ta-le:

Režim JNS je, ko je bil na vladi, poleg lastne stranke dopustil ustanovitve tudi Hodžerove in dr. Ljotičeve stranke, ki je znana pod imenom »Zbor«. Stranka izpoveduje v svojem programu fašistična načela in tudi njeno časopisje piše v tem duhu. Za jugofašizem pa pri nas ni tal, zato je stranka takorekoč brez pristašev. V l. 1936 pa se je opazilo, da je ta stranka, ki oznanja boj Židom in korupciji, se zavzema za čistost javnega življenja ter seveda tudi »rase«, razvija neverjetno živo agitacijo, ki požre ogromno denarja, ne da bi si bila javnost mogla razložiti, odkod ubogemu penzioniranemu ministru in novopečenemu »führeru« dr. Ljotiću naenkrat toliko denarja.

Pozornost enega dela javnosti je vzbudilo tudi dejstvo, da je Ljotić poslal na strankin zbor nemških fašistov v Nürnberg svoje delegate in da se je fašistično orijentirani del

vovodinskega nemškega gibanja začel vse bolj in bolj bližati jugofašističnemu »Zboru« dr. Ljotića (dokler ni pred kratkim vodja fašističnih Mladonemcev kar očitno ukazal svojim pristašem, da korporativno vstopijo v stranko dr. Ljotića.)

Ljudje, ki imajo zveze in vpogled za kulise, so si nadeli nalogo, da preiščejo obisti jugofašističnega gibanja dr. Ljotića.

Pri tem so odkrili zelo zanimivost stvari.

Dr. Ljotić vodi tudi neke vrste sadjarske zadruga. Poizvedbe tu in tam so dognale, da so te sadjarske zadruga v preteklem letu vršile izvoz sadja v Nemčijo in sicer pod izredno ugodnimi pogoji. Pri raziskovanju pa se je nadalje ugotovilo, da te zadruga niso same izvažale, ampak s pomočjo neke izvozne centrale (»Tehnična unija«). Ta ugotovitev pa je vodila do nadaljnjih razkritij, predvsem o poreklu »Tehnične unije«. Izkazalo se je, da je to velika nemška nacistična gospodarska organizacija, čije namen je izkoriščati jugoslovanska prirodna bogastva. Ta

družba je dobila iz Nemčije že neke predjume na račun raznih provizij, obratna glavica pa je bila določena na 500 milijonov dinarjev. Pri stvari najbolj interesantno je to, da stoji na čelu družbe neki Danić, ki ni nihče drugi kot krščen Žid Diamantenstein. V odboru te družbe za izkoriščanje jugoslovanskega gospodarstva v prid fašistični Nemčiji pa sede sami Ljotičevi prvaki. Eden izmed teh prvakov je Diamantenstein sam, ki je bil tudi delegat »Zbora« na rasno čistem kongresu nemške fašistične stranke v Nürnbergu. Tako izgleda torej protizidovska gonja pod firmo »Geschäft«.

Jugofašizem dr. Ljotića je razkrinkan.

Nastane pa drugo vprašanje, kakšni so nameni te gospodarske akcije nemškega fašizma v Jugoslaviji, kateremu je jugofašizem posodil svojo firmo?

50.000 Italijanov v Španiji. »Manchester Guardian« pravi, da ima Italija v Španiji 50.000 vojakov in ogromno vojnega materijala.

Volitve delegatov v bratovsko skladnico

Rudarji bodo volili kandidate ZRJ

V nedeljo, dne 28. februarja t. l. se bodo vršile volitve delegatov v skupščino krajevnih bratovskih skladnic za rudarsko in plavžarsko delavstvo. Volitve bodo po novem proporcionalnem (sorazmernem) volilnem sistemu. Kandidatne liste strokovnih organizacij so vložene. Glasovnice kandidatnih list »Zveze rudarjev Jugoslavije« so rdeče.

S tem se je pričela volilna borba med posameznimi skupinami za zastopstvo v tej važni delavski ustanovi. Med tem, ko so podružnice Zveze rudarjev Jugoslavije postavile na kandidatne liste sodruge, ki so že s svojim dolgoletnim praktičnim delom v bratovskih skladnicah dokazali, da znajo pravilno zastopati delavske interese, imajo nasprotniki na svojih kandidatnih listah ljudi, o katerih lahko trdimo, da večina njih še pravilnika o bratovskih skladnicah prečitata ni, še manj pa, da bi ga razumela.

Sploh nam pa ves potek volilne borbe dokazuje, da se nasprotnim organizacijam v glavnem ne gre zato, kako bo v bodoči upravi poskrbljeno za zaščito delavskih interesov, ampak več ali manj samo za političen prestiž, s katerim hočejo svojim pokroviteljem dokazati, v koliko jim je že uspelo zanesti razdvojenost med delavske vrste. Posebno krščanski socialisti so se pri teh volitvah pokazali v vsej svoji nenačelnosti in nedoslednosti. Med tem ko so v enih krajih moledovali za kompromis z ZRJ, so se v Trbovljah združili z nacionalisti, bojovníki in sploh vsemi, ki so nasprotniki pravega delavskega gibanja, v boju proti listi »Zveze rudarjev Jugoslavije«.

Zato rudarji in plavžarji, znajte, da vaši nasprotniki ne gredo v nedeljo na volišče zaradi vaših koristi v bodoči upravi, temveč le radi boja proti socialistično usmerjenemu delu delavstva in njegovemu gibanju,

da oslabijo njegovo moč in udarnost. Vi rudarji jim pa odgovorite s tem, da boste vsi kot en mož oddali celo rdečo glasovnico in s tem volili kandidate liste »Zveze rudarjev Jugoslavije«. Povejte, da ne marate meščanskih mešetarjev v svojem socialnem zavarovanju. Zakaj, vse socialno zavarovanje vobče je delo in produkt socialističnega strokovnega gibanja delavstva. Zato, roke proč od tega zavarovanja vsi protežiranci in ljubljenci kapitalizma!

Tako odgovorite rudarji v nedeljo, dne 28. t. m. in oddajte vsi rdeče glasovnice cele v kuverto, ostale pa raztrgajte in vrzite v košaro.

Naj živi zmagaja rdeče liste »Zveze rudarjev Jugoslavije«!

Naj živi razredna zavest rudarjev in plavžarjev!

Razprava o državnem proračunu

Že nekaj dni traja razprava o proračunu v parlamentu. Te dni je govoril Ljuba Jovanović, ki je med drugim rekel: »Vlada dr. Stojadinovića je prišla na oblast, da likvidira stari režim policijskih preganjanj. Vlada je obetala nove zakone, katere je stari režim ukinil, toda teh zakonov ni in noče biti, četudi poteka že drugo le-

to. Vlada se poslužuje še vedno zakonov Nikole Uzunovića. Zakaj torej so člani vlade skozi šet let napadali Uzunovića?

Abesinci ne mislijo mirovati

Atentat na podkralja Graziana v Adis Abebi. — Graziani težje ranjen

V petek, dne 19. t. m. popoldne so priredile v Adis Abebi italijanske oblasti veliko slovesnost povodom rojstva sina italijanskemu prestolonasledniku. Že ob koncu slovesnosti, ko so bila obdarovanja siromašnega prebivalstva končana, so priletele iz vrst domačinov ročne bombe proti Grazianu in njegovemu spremstvu. Težko sta bila ranjena maršal Graziani in poglavar koptske cerkve Ci-

Pardnevna stavka v tovarni »Tivar« v Varaždinu je končana. Večina delavcev je v zmislu dogovora z organizacijo nastopilo delo, ostali delavci pa se sprejmejo naknadno.

ril ter večje število oseb izmed spremstva, med katerimi so bili abesinski veljaki in vojaki. Med poškodovanci je tudi avijatiški častnik Liotta. Atentator, morda jih je bilo več, se je izgubil v zmedi, ki je nastala, med domačini in pobegnili neopaženo. Jako verjetno je, da je bila zmeda organizirana v olajšanje bega atentatorja.

Krvavi boji na vseh frontah

30.000 vladinih vojakov napada ob reki Jarami — Oviedo v posesti republikanske vojske

Že preko dva tedna je tega, odkar so oživele fronte v Španiji. Nacisti, katerim so v zimskih mesecih prispele na pomoč številne čete nemške in italijanske regularne armade (vsega skupaj okoli 80.000 mož), so po dolgem oklevanju tvegali ofenzivo proti Malagi. Armadno vodstvo republikancev je mesto prepustilo nacistom, ker bi bilo blazno tvegati obrambo. Malaga je bila namreč že od početka državljanske vojne obkoljena od vseh strani z edino izjemo proti vzhodu.

Istočasno je Franco napadel južno-zapadno od Madrida na fronti Valciamadrid — Ciempozuelo proti vzhodu. Tu so napredovale njegove čete po hudih bojih do San Martino de Vega ob reki Jarami in so nekoliko severnejše prekoračile reko v smeri proti Argandi. S tem so dosegle cesto Valencia—Madrid. Namen te ofenzive je očiten: obkrožiti Madrid z jugovzhoda in prekiniti zveze z Valencijo, od koder dobivajo branilci Madrida živež in strelivo.

Že par dni po napadu Francovih čet ob Jarami je začel vrhovni poveljnik madridske obrambe general Miaja s protinapadi. Posrečilo se mu je potisniti plave Marokance, ki so utrpeli silne izgube, več kilometrov nazaj. Obenem je zbral na tem odseku številna ojačenja in se je iz obrambnih bojev razvila ofenziva

vladinih čet velikega obsega. Ali je general Miaja v resnici odločen, da na tem mestu izsili odločitev, je zaenkrat še težko reči.

Boji na katalonski fronti

Na fronti, ki poteka severno-zapadno od Madrida, preko pogorja Guadarrame in se potem v velikem loku severno od Guadalajare obrne na vzhod do Teruela, od tu pa zopet v velikem loku na zapad proti Saragossi, Huesci in Jaci do francoske meje, je vladal od početka vojne precejšen mir. Sedaj so tudi tu oživele boji, ki se vodijo s precejšnjo srditostjo, vendar pa se zdi, da je namen teh bojev, ki jih je začel Franco s črnopoltnimi in plavolasimi Marokanci, ta, da veže nasprotnikove sile in prepreči, da bi poslal čete na po-

Prepoved pošiljanja „prostovoljcev“

Londonski odbor za nevmešavanje se je zedinil glede prepovedi pošiljanja prostovoljcev.

Vse v londonskem odboru zastopane države so izdale zakone o prepovedi zbiranja in odprave prostovoljcev v Španijo, ki so stopili v veljavo v noči od 21. na 22. februarja.

Ako bi se ta prepoved izvajala dosledno, potem bi bili prizadeti samo Italija in Nemčija, ker sta edini pošiljali »prostovoljce«, dočim so

moč Madridu. Zaenkrat so bili nacisti s hudimi izgubami odbiti.

Oviedo zavzet

Oblegano mesto Oviedo v Asturiji je 21. februarja zavzela republikanska vojska in pregnala preostanke nacistov iz mesta.

Ni izključeno, da se bo od tu razvijala nova ofenziva republikancev, ki so že pred poldrugim mesecem zasedli važne položaje v pokrajini Leon, južno od Asturije, v pokrajini Burgos, južno od Bilbaja (ob Biskajskem zalivu) in v smeri proti jugovzhodu proti Huesci in Saragossi. Zlasti na tem delu fronte bi bila jačja ofenziva velike važnosti, ker bi se nacisti znašli v kleščah, ki se stiskajo od zapada in vzhoda (iz Katalonije).

prostovoljci za madridsko vlado prihajali sami, preko vseh ovir.

Da sta se Italija in Nemčija odločili za prepoved pošiljanja prostovoljcev, znači, da sta mnenja, da je že dovolj njunih vojakov v Španiji.

Prepoved je izdana, sedaj gre za kontrolo, ki naj prične 6. marca. Kontrola se upira Portugalska, ki meji na Španijo. Naloga demokratičnih elementov bo, da pazijo, da se sklenjena prepoved pošiljanja prostovoljcev ne bo izigravala.

TPD: posest vžigalnika odpust iz službe

Trboveljska premožokopna družba je dala nabiti razglase te-le vsebine:

Razglas

Po nalogu kr. banske uprave II Nr. 28670-2 sporoča vsem svojim delavcem in nameščencem, da bo vsak pri katerem se bo našlo tihotapsko blago (vžigalniki, saharin) takoj odpuščeno. — TPD.

Posest vžigalnika kaznuje država samo z globo Din 100 in takso Din 30. Trboveljska premožokopna družba — pa kar z odpustom iz službe. Zamislite si, kako bi izgledalo, ako bi TPD delala zakone! Vsi, ki prikrivajo davke bi viseli, njihovo premoženje pa bi bilo zaplenjeno. Vidite, dragi čitatelji, visoko moralo inozemskih kapitalistov, po njej se ravnamo!

Le na eno, se zdi, da je TPD pri tem pozabila: V nekaterih njenih rudnikih se uporabljajo karbidne svetilke. Na krajih, kjer se dela,

vlada ali taka vročina, da vžigalice ne gre jemati s seboj ali pa taka mokrota, da ne gore. Doslej so rudarji sami skrbeli za kresila, odslej bo pa to že morala storiti TPD, kajti rudarji ne morejo riskirati, da bodo za svojo dobroto, ki so jo izkazovali TPD še odpuščeni. Prav je pa tudi, ako TPD za svojo gorečnost v prid pobijanju monopolskih prekršajev nekaj plača.

Rusija na kronskih slavnostih v Londonu. Angleži bodo kronali novega kralja. Slavnosti se udeležijo zastopniki raznih držav. Rusijo bodo zastopali pri teh slovesnostih komisar za zunanje zadeve Litvinov, maršal Tuhačevski in londonski poslanik Majski.

Senat Zedinjenih držav je sprejel Rooseveltov predlog, po katerem se izpremeni najvišje državno sodišče, da ne bo več razveljavljalo sklepov predsednika Zedinjenih držav.

Doma in po svetu

Hrvatsko delavstvo ve, kje mu je mesto. Kljub ogabni agitaciji časopisov hrvaškega narodnega gibanja in pozivom njegovih voditeljev, hrvaško delavstvo vendarle ni izgubilo svoje orientacije. V svezem spominu je še, kako je HRS (hrvaški radniški savez) izigral URSSJ v Varaždinu, ob priliki stavke pri »Tivarju«. Kdor je bral tiste dni hrvaške meščanske liste, je dobil vtis, da v Varaždinu svobodnih strokovnih organizacij sploh več ni. Sedaj so znani rezultati volitev obratnih zaupnikov v Varaždinu. Od 36 zaupnikov je URSSJ dobil 31, HRS — celih pet.

S kom bodo škofje? To vprašanje muči krščanske socialiste, ki so jim veljaki JRZ postavili konkurenčno organizacijo pod firmo ZZD. Pred več tedni so se zglasili krščanski socialisti pri ljubljanskem in mariborskem škofu, da bi jim potrdila, da so še vedno rimo-katoliki in ne morda

kakšni odpadniki. Kar so želeli so dosegli. — Ko so o tem slišali njihovi konkurenti, so se tudi zglasili pri škofih in so si tudi dali potrditi svoje katoliško poslanstvo. Oboji so pa sedaj tam, kjer so bili poprej. Kreg med njimi traja dalje in začudo še vedno okrog tega, kdo je pravi katoličan in kdo ne. Ker škofje niso odločili, pravijo eni in drugi, da pojdejo do samega papeža.

Časopisje uči. Te dni je v Zagrebu skušal neki mlajši moški pobiti denarnega pismonošo v kleti neke hiše, kamor ga je bil izvabil. Napad se je ponesrečil, bežečega napadalca so prijeli. Pri zaslišanju je izjavil, da je prišel na zločinsko idejo, ko je čital obširna in do potankosti obdelana pismonoša o napadu na šentiljskega pismonošo. Že večkrat smo povedali, kako škodljivo je opisovanje zločinov. Čitatelji, ki hlastajo po takem čitivu, delajo to ne radi tega, da bi se zgražali in utrdili v svojem prepričanju o odvratnosti zločina, ampak ker pri tem uživajo. V njih so zločinska nagnjenja, treba je samo, da nastopijo razmere, ki jih napravijo godne za enaka dejanja.

Javna dela? Ministrstvo javnih del pripravlja načrt za javna dela, gradbo cest in vodovodov. Po tem načrtu bi se porabilo za javna dela na vsakih 50.000 prebivalcev 2 milijona, in sicer 1 milijon za ceste, 1 milijon dinarjev za vodovode. Celotni kredit v ta namen bi znašal nekaj nad pol milijarde dinarjev. Vest pa ne pove, kje in kdaj se bo ta kredit izrabil. Ta kredit je druga polovica(?) kredita, ki ga je dr. Stojadinović napovedal kmalu po nastopu vlade.

Sport samo še v zvezi s škandalom. Letos so se vršile državne smučarske tekme v Sarajevu. Časopisi poročajo, da so bile te tekme pravi škandal; odpovedale sta organizacija in disciplina udeležencev. Tako je, ako se goji sport radi sporta!

Obletnica umora s. Kolomana Wallischa. Dne 19. februarja 1937 so potekla tri leta odkar je bil v Leobnu obsojen na smrt in obešen eden izmed prvakov socialno demokratičnega gibanja s. Koloman Wallisch. S. Wallisch je stal na čelu oboroženega gibanja avstrijskega delavstva, ki je podleglo v boju za svobodo in demokracijo ter ustavnost v avstrijski republiki. Avstrijski proletarijat ni pozabil svojih žrtev in »zmagovalci« tistih dni se v resnici lahko boje senc umorjenih, ki plavajo nad njihovimi glavami.

Podržavljenje industrije v Franciji se vrši polagoma. Sedaj je vlada podržavila dve tvornici avijonov in letališče v Cannesu.

Tone Maček:

Srečka Svetega Vincencija

Mar nisem sam kriv svoje nesreče? Kaj pa sem barantal s svetnikom in ga hotel na zvit način ogoljufati. Znižal sem mu provizijo kar od deset na en odstotek. Gotovo mu je oni drugi več ponudil. Roženkranc, Roženkranc, kaj si storil? Da sem ostal pri tistih desetih odstotkih, bi bil zdaj lahko gospod. Tako pa sem berač. Manj ko berač. Ničvrednej, ničla, v napoto in zasmeh vsemu mestu.

Polastil se ga je obup. Vse naokrog se mu je na mah zazdelo strašno žalostno, ljudje čemerni ali porogljivi. Zdelo se mu je, da se vsakdo ozira za njim in s prstom kaže nanj ter se mu roga. Bežal je, s pogledom uprtim v tla, da se čimprej skrije pred svetom. Šele doma pod stopnicami se je ustavil, oprjel se je za držaj in težko sopal. Ko pa je zaslišal gospodinjino v kuhinji, se je opotekaje umaknil po stopnicah gori v svojo mansardo, ki se mu je namah zazdelo kakor mrtvašnica.

Ko mu je gospodinja nesla opoldne kosilo in je odprla vrata Roženkrancove sobe, je presunljivo kriknila, spustila krožnik z juho na tla

in planila doli po stopnicah na cesto.

A-a-a! Ljudje božji! Hitro, hitro! Pomagajte! Roženkranc se je obesil!

V hipu se je iz sosednih hiš zgrnila gruča ljudi, ki so s strahom in oprezovaje lezli gori v podstrežje. Kovač iz nasprotne hiše je kot najsrčnejši planil naprej in je hitro prerezal hlačni jermen, s katerim se je bil Roženkranc obesil na kavlju, ki ga je zabil nad podbojami, ravno sredi vrat. Bilo je prepozno. Roženkranc je bil mrtev, z grdo iznakaženim obrazom.

Bliskovito se je raznesla novica po vsem mestecu. Ljudje so ugibali različno. Zlasti neke ženske so hotele vedeti, da je kriva Roženkrancovega samomora nesrečna ljubezen. Videle so ga baje par večerov, da se je sprehajal pozno v noč z neznanom žensko. Drugi so trdili, da mu je umrl bogat stric, na katerega je stavil vse svoje upe, ki pa mu ni zapustil v oporoki niti beliča. Obsipavali so njegovo gospodinjino v vprašanji. Tudi ta ni vedela nič gotovega, omenila je le, da se ji je zdel zadnje dni tako čuden. Zlasti neprijetna je bila cela ta zadeva krogom, za katere je predstavljal gospod župnik v mestu najvišjo avtoriteto. Saj je bilo splošno znano, da je bil

nesrečni Roženkranc zvest pristaš cerkve, globoko veren, član cerkvenega pevskega zbora in raznih bratovščin. Za stvar se je zavzel sam gospod župnik, da jo razčisti. Saj je šlo za ugled cerkve. Šel je najprej k odvetniku Gostolevcu.

»Odpustil sem ga. Ni bilo več mogoče shajati z njim. Vedno bolj je bil raztresen, zanemarjal je službo in je začel sploh izostajati. Nazadnje je bil še pdrzen in mi je razno očital. Dasi je bil poprej vsa leta dober.«

Gospod župnik se je napotil nato tudi k Roženkrancu gospodinjini. Na cesti ga je srečal gospod Goričnik:

»No, kaj pravite k temu, gospod župnik?«

»Sploh ne razumem, kako je mogel tak dober kristjan kaj takega izvršiti.«

»Meni se ni zdel čisto normalen. Veste, od mene je kupoval tisto parcelo tam pod vinogradom, da si postavi hišo. Za 40.000. Pravil je o neki teti v Gorici, ki mu je baje poslala denar.«

Župnik je zmajeval z glavo. »Saj tete sploh ni imel.«

Gospodinja mu je pravila čudne stvari. Kako je Roženkranc tožil, da je bolan, istočasno pa je tekal po so-

bi, se na ves glas smejal in pel pohujšljive pesmi. To je bil očiten dokaz, da v Roženkrancu glavi nekaj ni bilo v redu.

Še za nekaj se je gospod župnik zanimal. Je li Roženkranc zapustil kaj denarja? Pred pričami so odprli njegov kovčeg in našli med obleko kuverto s par sto dinarji. Ravno dosti za pogreb. To je bilo odločilno. Proglasilo se je, da nesrečni Roženkranc ni bil odgovoren za svoje dejanje. Omračil se mu je bil um.

Edino gospod Goldstein bi bil lahko povedal kaj več, ta pa je previdno molčal, da si ne pokvari »kšefta«.

Roženkranca so pokopali, kakor se spodobi za poštenega kristjana. Pogreba iz mrtvašnice so se udeležile celo cerkvene bratovščine s svojimi zastavami in cerkveni pevski zbor mu je zapel:

»Nad zvezdami...«

400 milijonov funtsterlingov za vojna letala je odobril angleški parlament. S tem denarjem bodo zgradili 10.000 letal. Vest je fašistično Nemčijo precej razburila, saj ni težko uganiti pred kom se hoče Anglija varovati. Najhujše je pa to, da Nemčija ne more tekmovali v oboroževanju z Anglijo, ker nima toliko denarja.

Iz naših krajev

Trbovlje

Velik rudarski shod

V četrtek, dne 25. februarja se bo vršilo ob 4. uri popoldne veliko rudarsko zborovanje v »Delavskem domu«. Na zborovanju bo govora o socialnem zavarovanju delavstva v zvezi s rudarskim zavarovanjem pri Bratovski skladnici. Med drugimi bo poročal tudi s. Viktor Eržen iz Maribora.

Ker je rudnik vsilil ta dan kot praznovalec, se bo vse delavstvo udeležilo tega važnega rudarskega zborovanja.

Dve listi — dve fronti

Za volitve delegatov v krajevno skupščino Bratovske skladnice v Trbovljah sta postavljeni dve listi. Prva je bila vložena lista Zveze rudarjev Jugoslavije, druga pa takozvana »združena« lista klenikalcev, nacionalnih uskokov in nekaterih drugih ljudi, s katerimi pa delavstvo noče imeti opravka.

Odločitev delavstva pri teh volitvah bo lahka. Saj predstavljata dve listi dve fronti: prva je fronta razredno zavednega delavstva, ki jo predstavlja lista »Zveze rudarjev Jugoslavije«, druga pa fronta nazadnjaštva, klečeplastva in politične skakavščine. Zanimivo je, da so na listi »združenih« res združili ljudi, ki so pripadali že vsem barvam in strankam, kolikor se jih je sploh kdaj pojavilo v našem mestu.

Nekaj glasov pričakuje druga fronta od tega, ker se jo protežira s strani raznih priganjancev pri rudniku. Redukcije pri podjetju Dukič so pa zadnjemu rudarju odprle oči, da ve kam spada.

Še o redukciji pri podjetju Dukič

Delavstvo, ki je bilo reducirano pri podjetju Dukič je izneslo na sestanku, dne 18. t. m. v »Delavskem domu« pritožbo, da so se redukcije izvršile zelo nesocialno, ker se je reduciralo družinske očete in delavce, ki so že več kot 10 let zavarovani pri Bratovski skladnici.

Taki pa, ki so bili nazadnje sprejeti, so pa vsled protekcije ostali v službi. Že leti bi bilo, da bi bili vsi delavci zaposleni. Ne moremo se orestiti občutka, da se je reduciralo res nepravilno, posebno pa iz razloga, ker se sedaj nekateri pri podjetju Dukič hvalijo, češ, sedaj bomo pa lahko zmagali ker se je nasprotnike spravilo ob delo. Strelce pa, ki so jih ti elementi napirali proti reducirnemu delavstvu, bodo zadele njih same. Pri volitvah v Bratovsko skladnico in zaupnikov II. skupine ne bodo in ne smejo zmagati oni, ki so kakorkoli povzročili nesocialno redukcijo pri podjetju

Kaj čitate doma? Vprašuje katehet g. Korban otroke v šoli. Otroci pripovedujejo potem kakšne knjige imajo stariši in katere časopise dobivajo. Mi smo mnenja, da nikogar nič ne briga, kaj kdo doma čita.

Tarnanje. »Slovenec«, ki ga delavstvo pozna po njegovi jezuitski pisavi, se peča z volitvami v bratovsko skladnico in skuša malo pointrigirati proti njemu neljubim »rdečkarjem«. Spravil se je zlasti nad tri sodruge, ki so za rudarsko delavstvo storili mnogo več, kot vsa njegova »združena« garda protidelavske fronte, ki se sedaj peha za volitve v Bratovsko skladnico. Tarnajoč pa že sedaj priznava zmagajočo listo »Zveze rudarjev Jugoslavije«. Ako hoče »Slovenec«, da bo za predstoječe volitve res zanimiv, naj začne s priobčevanjem življenjepisa veljakov združene protidelavske

Zagorje ob Savi

Spor v našem Jeruzalemu. Glavna težnja zmagovalcev pri zadnjih občinskih volitvah je bila, da so vrgli nacionalnega blažajnika iz občine in nastavili svojega. Sedaj so pa postali z njim menda nezadovoljni. Pravijo, da cirkulira neka okrožnica o njegovi izključitvi iz stranke. Mi se sicer za ta spor ne zanimamo in ga beležimo le kot kronisti, da naša zagorska javnost izve, da v hiši krščanskih apostolih mož ni vse v redu.

Rudarji pravijo, da so prav veseli, ko vidijo kakšne kandidate so obesili naši klenikalci in naciji na svoje liste. Pravijo, da jih nočejo, ampak da bodo v nedeljo volili vsi rdeče.

Kranj

Odpuščen obratni zaupniki uveljavljajo svojo zaščito pred sodiščem. Zadnjič je bila pri sreskem sodišču razprava štirih zaupnikov napram toženim podjetnikom radi nezakonitega odpusta iz službe. Po obojestranskem zaslišanju so bile razprave preložene za nedoločen čas. Ti zaupniki so bili zaposleni: dva v »Jugosloveski«, po eden pa v »Jugobruni« in čevljarni »Jadran«. — Dne 9. t. m. pa je bila že druga razprava o isti zadevi odpuščenega zaupnika v »Inteksu«.

Dolsko

Kako jim delavski časopis razburja živce, se vidi iz župnikove priidbe. Na vso moč je grmel proti brezverskemu časopisju in omenil, da so tudi pri nas taki krščanski mošnje, ki so naročeni na brezversko »Delavsko Politiko« in »Svobodo«. Najbrže g. župnik bolj malo pozna delavsko časopisje, zato mu svetujemo, naj se obrne na konzorcij »D. P.« in »Svobode«, da mu bodo poslali po e. e. izvod, da bo videl kaj pišeta proti veri in kaj je tako nevarnega v njih. G. župnik, časi se spreminjajo, tudi Vaše očvste se obračajo od Vas. Naše geslo je pa: v vsako delavsko-kmečko hišo delavski časopis »Delavsko Politiko« in družinsko kulturno revijo »Svobodo«!

Ljubljana

Še nekaj iz tovarne za pliš F. Eifler

V vsakem pokretu in vsaki borbi se pojavijo tudi ljudje, ki mislijo, da so nekaj več, kakor ostali ali pa hočejo na vsak način postati nekaj več. Ti so z dušo na razpolago kapitalistju, nobene prilike ne zamude, da se priliznejo podjetju, delajo razdor med delavstvom, samo da bi se zrinili naprej, na račun svojih tovarišev. To so duševni in telesni hlapi kapitalistov. Pri nas smo še nedavno imeli mojstra inozemca, ki sicer kot tekstilec ni bil mojster, pač pa je bil mojster v priganjanju delavstva. Sedaj je izginil, ostala pa je njegova družba zvestih privrženecv in protežirancev. Ta družba je že od nekdaj tvorila v tovarni nekakšno kasto za se, ki je vedno zvesto sekundirala mojstru pri vsem njegovem početju. Vedno je bila proti organizaciji. V štrajku je delavstvo to družbo z mojstrom vred postavilo na cesto in tedaj so ti ljudje lazili ponoči in podnevi okoli tovarne in čakali trenutka, kdaj bo zlomljen naš odpor. Ob priliki odpusta 26 delavcev, ko je podjetje hotelo vsiliti delavstvu borbo in je pozvalo policijo, da bi udušila štrajk, ki ga ni bilo, je mojster nenadoma za en teden »zbolel«, njegova desna roka iz te družbe pa je ves teden gledala samo na to, kako bi nadomestila mojstra. In sedaj so ti ljudje, ki z nami vred uživajo, kar smo si mi priborili s težkimi žrtvami, kar naenkrat prišli na ide-

jo: organizirati se je treba. Izposodili so si v ta namen katoliško idejo, čeprav so po večini bili dosedaj »naprednjaki« in katoličani samo na papirju in začeli agitirati za neko novo organizacijo, ki da je boljša, da je od vseh strani podpirana, zraven pa so še dodali, da kdor se ne bo hotel organizirati pri tej organizaciji, da bo sfrčel iz tovarne. Ob priliki zaupniških volitev so se hoteli nekateri enostavno kar sami kandidirati. Interesantno, ljudje, ki so stalno delali razdor ali pa vsaj vedno stali ob strani, ljudje, ki so nam stalno skakali v hrbet in nas ovičali, kolikor so mogli, ti ljudje se hočejo sedaj kar naenkrat boriti za delavstvo biti hočejo voditelji in organizatorji. Zelo so navjni, ako mislijo, da jim bo delavstvo verjelo ali pa, da se bo preplašilo njihovih groženj! Delavstvo je že krstilo njihovo organizacijo kot se spodobi. Na vsak način pa je vsega obsojanja vredno, kako in na kakšen način ti ljudje, izključno iz svojih osebnih interesov, razbijajo enotnost delavstva in skušajo uničiti to, kar smo mi gradili več let. Seveda, ako ima nekdo poleg službe v tovarni še eno, ali baje dve službi zunaj tovarne in ako noče pogledati malo okoli sebe, tak se lahko bori proti lastnim tovarišem — ako ima tudi značaj za to. Toda delavstvo tega ne bo pozabilo! Tekstilec.

Maribor

Zmaga URS-ovega pokreta pri ponovnih volitvah obratnih zaupnikov v tovarni Hutter in drug

Kakor znano, je na pritožbo krščanskih socialcev banska uprava razveljavila prve volitve obratnih zaupnikov, ki so se vršile dne 18. januarja. Takrat so dobili krščanski 72 glasov (2 mandata), nacionalci 135 glasov (4 mandate) in socialisti 345 glasov (10 mandatorv).

Za soboto, dne 20. februarja so bile razpisane volitve. Krščanski so za te volitve razvijali velikopotezno agitacijo, ker so računali, da bodo pri teh ponovnih volitvah boljše odrezali. Pri agitaciji so šli njihovi ljudje celo tako daleč, da so nekateri grozili delavcem z odpustom, če ne bodo volili

Štavlka zdravnikov volonterjev mari borske splošne bolnice

Z današnjim dnom so v zvezi z zdravniki volonterji dravske banovine stopili tudi mariborski nehonorirani zdravniki volonterji v stavko.

Položaj mariborskih nehonoriranih zdravnikov volonterjev je postal zanj čas neznošen. Zaradi pomanjkanja honoriranih zdravnikov v splošni bolnici v Mariboru »maši luknje« tukajšnji upravnik bolnice z nehonoriranimi zdravniki volonterji ter jih premešča proti njihovi volji iz oddelkov, kjer delajo predpisano 6 mesečno prakso, ki je predpogoj za banovinsko službo, oziroma delajo iz lastnega zanimanja, na druge oddelke, ki trpijo na velikem pomanjkanju

Ne nasedajte sleparjem! Zadnje čase smo imeli priliko ugotoviti, da se pojavljajo v našem mestu najrazvornejši ljudje, deloma odgoskim potom poslani v Jugoslavijo, deloma potujoči tujci, ki se kaj radi predstavljajo kot politični izgnanci, emigranti itd., vedoč, da na ta način najlažje vzbude sočutje lahkoverne okolice. Nedavno tega je več naših sodrugov nasledlo takemu »političnemu izgnancu«, ki se ni mogel izkazati niti z enim verodostojnim dokumentom in ni mogel, čeprav je imel časa več kot dovolj, pribaviti si v Dunaju potrdila o svojem »mučeništvu za socializem«. Kamor je prišel, povsod je navajal drugačne podatke o svojem zasebnem življenju in dnevu odgona v Jugoslavijo, kar samo na sebi dokazuje, da imamo opravka s človekom, ki laže in si vse sproti izmišlja. Socialistični izgnanec ni noben brez dokumentov ali pa si jih lahko v najkrajšem času priskrbi. — Nedavno je iskal pomoči nek Nemec, seveda tudi socialistični politični emigrant. S poizvedbami smo dognali, da gre za nekega šoferja nemških S. S. ki je moral pobegniti, ker je zapeljal ženo nekega »führerja«. Mož je izkoristil podporo bukaških sodrugov, odkoder je prišel v Jugoslavijo in je sedaj končno razkrinkan. — Proti koncu januarja se je pojavil v naši redakciji nek Čeh (rododunajčan), imel je pri sebi priporočilo nekega novinarja iz Dalmacije in se je predstavil kot pilot v armadi madridske vlade, ki se je v septembru 1936 udeležil zračne bitke nad Marbello pri Malagi, bil sestreljen, padel v morje, je prišel v Francovo ujetništvo v Ceuto, odkoder so ga Nemci, ki se jim je predstavil kot sudetski Nemec, poslali v Italijo, v Neapel. Vse to nam je predložil iz tiskano v zagrebških »Novostih«, ki so njegovi storijski posvetile celo stran in prinesle celo njegovo sliko. Mi smo možu pretili obstiti in mu dokazali, da je navaden slepar in da je vse, kar je vedel povedati o svojih podvigih, izmišljeno, legitimacije ponarejene. Med tem pa je seveda opeharil že kdo ve koliko lahkovernih ljudi. — Dne 19. t. m. je iskal pomoči pri naših organizacijah »emigrant« Willi Binner. Mož ni imel pri sebi nobenih dokumentov, razen rednega potnega lista. Prepotoval je vso Jugoslavijo in v vseh

honoriranih zdravnikov. Že itak je znano slovenski javnosti, v kakšnih materijelnih nepravilnostih se nahajajo slovenski zdravniki volonterji. Večina zdravnikov volonterjev za svoje delo ne prejema niti hrane niti stanovanja, drugi pa spijo še celo v podstrešnih sobah, ki ne odgovarjajo higijenskim zahtevam bolnikov niti potrebam skromnih usmiljenk, čeprav bi bilo mogoče nuditi higijenska stanovanja.

Radi teh razmer so bili primorani mariborski zdravniki volonterji prenehati s svojim požrtvovalnim delom v mariborski bolnici in stopiti stavko.

večjih krajih tudi dobil podporo od organizacij. Na podlagi seznama nemške socialno demokratske emigrantske pomoči smo ugotovili, da je Binner v službi nemške Gestapo. V ČSR je izvajal emigrante preko meje, kjer je čakala nanje nemška policija. Ko so mu v ČSR postala tla prevročna, jo je odkuril. — Taki sleparji škodujejo tistim, ki so v resnici socialistični emigranti in pomoči potrebni. Zato pa priporočamo sodrugom, da naj bodo oprezní in naj ne verjamejo vsega, kar jim skuša kdo natveziti.

Recitacijski večer pisatelja Toneta Seliskarja priredil »Vzajemnost« v soboto, dne 27. t. m. s pričetkom ob 8. uri v dvorani Delavske zbornice. Recitator bo predaval tudi o odnosu delavca do kulture.

Avtobus na pogon z metanom. Mestno avtobus podjetje je preuredilo en avtobus na pogon z zemeljskim plinom (iz Teslića). Kubični meter plina stane okroglo Din 4, da pa enako pogonsko silo kot en liter benzina, ki pa stane Din 8.40 (v Španiji, ki ga mora tudi uvažati, samo Din 0.81!)

Naborni obvezniki, rojeni leta 1910—1917 in 1906, ki stanujejo v Mariboru, niso pa v Maribor pristojni in se želijo udeležiti nabora v Mariboru, se pozivajo, da se zgledajo v mestnem vojaškem uradu, Slomškov trg 11, soba št. 3 najdalje do 28. t. m. in prineso s seboj domovinski list ali potrdilo o začasní nesposobnosti ter kolek za Din 25 za prošnjo.

Mariborsko gledališče

Franc Lehar: »Dežela smehljaja«. Opreta z ekzotičnim koloritom, ki po Leharjevi adekvatni glasbi dobi svojo polno izrazitost. Orkester je z učinkovito interpretacijo povdaril romantičnost glasbe ter zllil predstavo v harmonično celoto. Nad vsemi igralci je visoko dominiral Belizar Sancin, ki je v princu Son-Hongu ustvaril v pevskem kakor igralskem oziru krasen lik. Ta vloga se mu izredno prilaga in je menda njegova najboljša kreacija. Igličeva je bila v vlogi Lize dobra; njena temperamentna igra pa prehaja večkrat v nemirnost in neuravnovešenost, kar kvari učinek. Ljubka je bila Barbičeva kot Mi in je v zadnjem dejanju prevzela s prepričevalno iskrenostjo. — e—

Ali si tudi Ti

med onimi naročniki, ki so z naročnino v zaostanku? Ali se ne zavedaš, da s tem oviraš razvoj našega skupnega lista, zlasti pa

onemogočaš akcijo za čimprejšnjo tretjo izdajo »Delavske Politike« na teden.

*

Popravi naslov! Vse cenj. naročnike, zlasti pa poverjenike prosimo, da nam javijo do konca tega meseca eventualne spremembe naslovov in vse druge napake, ki so jih opazili pri naslovih. V začetku prihodnjega meseca bo uprava izgotovila nove naslove za vse leto, zato je v interesu rednega dostavljanja »Delavske Politike« nujno potrebno, da sporočite pravočasno vse nedostatke pri naslovih.

Celje

Občni zbor podružnice SDSZ se je vršil 21. t. m. v prostorih DZ. Na občnem zboru je poročal centralni tajnik s. Jakomin iz Ljubljane o raznih strokovnih zadevah, predvsem pa je podčrtaval važnost delavske solidarnosti v organizaciji. Po običajnih poročilih društvenih funkcionarjev je bil izvoljen nov odbor, kateremu ponovno predseduje s. Macun Anton.

Kino »METROPOL« Celje prinaša:

24. in 25. februarja VSE ZA VERONIKO. Izredno uspela veseloigra. V glavni vlogi Hans Moser. 26. in 27. februarja PRINCEZA DAGMAR. V glavni vlogi Atila Hörbiger in Angela Saloker. 26. febr. ob 14. uri, 27. febr. ob 14. uri, 28. febr. ob 10., 15. in 14. uri MATINEJA ROBERTA. — Vsi prostori po Din 3.50 in 4.50.

Litija

Važno predavanje o socialni zakonodaji, pomenu strokovne organizacije in delavskega tiska se bo vršilo v nedeljo, 28. februarja s pričetkom ob 9. uri dopoldne v gostilni g. Vojka Šribarja. Predavala bosta ss. dr. Reisman in Eržen Viktor. Delavke in delavci, udeležite se tega predavanja v čimvečjem številu.

Borovnica

Socialnost nekega borovniškega lesnega industrijalca. Pred kratkim sem šel mimo parne žage v Borovnici. V skladišču sta prelagala les pri prevzemanju dva državna vpokojenca. Prvi železniški strojevodja v p. brez otrok, drugi finančni vpokojenec, ki ima poleg pokojnine še gostilno. Človeka res zaboli srce ko vidi to in se spomni tistih, ki lačni tavajo po cestah, ker nimajo dela, dasi bi radi delali, a dvojni ali trojni zaslužkarji pa popivajo po gostinah. Res, socialna pravičnost. — Očividec.

Izvoz lesa je precej živahen v naši dolini. Tudi cena lesu je šla nekoliko navzgor. Kdaj bodo šle tudi delavske mezde?

Vsem naročnikom »Delavske Politike« se sporoča, da smo določili poverjenika, ki bo pobiral naročnino. Zavedajte se, da se vzdržuje delavski tisk izključno samo z naročnino, zato je vsak mesec sproti poravnajte pri poverjeniku, ki ga najdete ob nedeljah jutraj v lokalni podružnici lesnih delavcev (gostilna Petrovič). Vsak, ki bo en mesec v zaostanku se mu bo list ustavil. Več naročnikov.

Pobrežje pri Mariboru

Novo društvo pod imenom »Stisnjena pest« je ustanovil na Pobrežju »Slovenec«. Kakor čujemo, so bile med zaplenjeno literaturo tudi — znane punktacije bivših »antidržavnih« elementov. Srbi pravijo: što se babi htilo, to se babi smilo.

Sv. Lovrenc na Pohorju

Izmed trgovcev in obrtnikov imajo naročeno »Delavsko Politiko«: Siavko Geratič, gostilna in trgovina; Fricelj Anton, okrepčevalnica in trgovina; Lauko Ivan, mesar; g. Urbanc Maks, gostilna; g. Repas Franc, gostilna. Delavci, svoji k svojim! Mi smo s tistimi, ki so z nami!

Hrastnik

Želja nekaterih rudarskih upokojenecv se je izpolnila, ustanovili smo »Organizacijo rudarskih upokojenecv«. Pravila so odobrena; sedaj bo treba delati. Kakor vpokojenci vseh drugih poklicev branijo in ščitijo svoje interese, tako jih hočemo tudi mi. Ustanovni občni zbor je bil 2. januarja t. l. Vpisalo se je 54 članov. V teku pol drugega meseca se jih je pa dalo vpisati toliko, da štejemo že 130 članov. Posamezniki še vedno pristopajo. Člani se sprejemajo brez razlike spola. Ker pa s tem ni dosti pomagano, da bi obstojala organizacija rudarskih upokojenecv samo v Hrastniku, želimo, da se slična društva ustanove tudi v drugih revirjih, n. pr. v Trbovljah, Zagorju, Mežici, na Jesenicah, sploh povsod, kjer spadajo vpokojenci pod bratovske skladnice. Vsi imamo enake interese, nam vsem trgajo pokojnine in nalagajo davke. Potrebno je, da se branimo skupno! Dopiši na tajnika »Organizacije rudarskih upokojenecv« v Hrastniku s. Jazbeca Ivana in na predsednika s. Domška Ivana.

Kulturni odsek »Ženskega društva« priredi v torek, dne 23. februarja ob 7. uri zvečer v društveni sobi (Cankarjeva šola, III. nadstropje, vhod skozi dvorišče) predavanje g. dr. Stoparja o telesnem ustroju žene. Žene in dekleta vabljeni! — Vstop prost.

III. mednarodna delavska olimpijada v Antwerpnu

od 25. julija do 1. avgusta 1937

Socialistična delavska sportna internacionala s sedežem v Ustju na Labi v Čehoslovaški organizira III. mednarodno delavsko olimpijado.

V oklicu, ki ga je objavila, pravi: »Slavili smo veliko delavsko olimpijado 1. 1925 v Frankfurtu a. M., ki je učinkovala kot razodetje in je bila uvod v velika, moderna ljudska slavlja.

Slavili smo olimpijado na Dunaju 1. 1931, ki je potrdila uspeh dosežen v Frankfurtu. Pri tej priliki smo spoznali uresničenje demokracije v Avstriji, demokracije, ki je bila velika in je taka tudi ostala radi svoje neskončne ljubezni do socializma in svobode.

Slavili bomo olimpijado v Antwerpnu v skrajno kritičnem času, ki bo odločilen za svetovni razvoj.

Sedaj, ko meščanske olimpijade, ena za drugo prodajajo, ideološko in finančno izkoriščene od do neznanosti stopnjevanega nacionalizma;

sedaj, ko služi sport domala vsem narodom samo kot orožje za pripravo nove morije;

sedaj, ko čujemo o vedno novih nasiljih proti svobodi mladine;

sedaj vabimo delavsko mladino, ki se udeležuje v sportu in delavstvo vsega sveta, da se združi z nami na III. mednarodni delavski olimpijadi v Antwerpnu, na manifestaciji in slavlju, ki ga bo mogoče vzporediti s prejšnjima olimpijadama, pri čemer pridajemo sportu tisti pomen, ki mu edino pritiče

služiti mirovni ideji med narodi!

Vsi, vsi bodo prišli v Antwerpen, anpak ne, da bi tekmovali med seboj, kdo si bo pridobil večje število zlatih, srebrnih in bronastih kolajin, tudi ne, da bi sport onečastili, s tem, da ga povežemo z manifestacijami, čijih edini cilj je, vzbuditi v mladini novo nevarno občudovanje za vojne podvige,

ampak: nasprotno, da mladina utrdi medsebojne prijateljske vezi, da se nikoli ne prekinejo, da bo ta mladina, ko se povrne na svoje domove, med narodi, ki jim pripada, delovala na tem, da jih prepriča: da ne bo pravega miru vse dotlej, do-

kler se ne uresniči nad vse vzvišena beseda: vsi ljudje so si bratje!

Tako bo III. mednarodna delavska olimpijada v Antwerpnu za nas simbol!

Belgija, dežela svobode, čije politična in strokovna, medsebojno priznana demokracija, tudi na duševnem in vzgojnem polju vzbuja občudovanje, je kot nalašč pripravna, da nudi gostoljubje tisočem olimpijskim obiskovalcem.

V Antwerpnu se bodo sestali mladi delavski sportniki vsega sveta z enakomiselnimi, ki bodo izven sportnega programa, pri raznih prireditvah umetniškega in vzgojnega značaja, iskali prilike, da zadostijo svojemu stremljenju po bratstvu in njegovemu uresničenju.

Za združenje narodov, proti vojni!

Za ohranitev in razvoj svobode narodov!

Za svobodni sport!

Predsedstvo Socialistične delavske in sportne internacionale.

Mednarodna delavska zimsko-sportna olimpijada s sodelovanjem 400 tekmovalcev

Od 18. do 21. februarja se je vršila v Johannisbadu na Čehoslovaškem 3. mednarodna delavska zimsko-sportna olimpijada.

Otvoritev olimpijade je bila na trgu zdravilišča v Johannisbadu, kamor je prikorakala povorka 400 tekmovalcev in tekmovalk raznih narodov z zastavo republike in rdečo zastavo internacionale na čelu.

Predsednik internacionale, senator Müller, je naznanil pričetek olimpijade. V svojem nagovoru je rekel: »Mi smo sportniki in socialisti; tudi ta prireditve naj bo izraz naše volje in našega vročega hrepenenja, da izbojujemo človeštvu kulturo, spoštovanje pred svetostjo človeka, ljudskega zdravja, miru, boljšega življenja in svobode.«

Za čehoslovaško vlado je pozdravil olimpijado zdravstveni minister dr. Czech, potem župan mesta Johannisbada ter predstavniki socialno demokratičnega gibanja v republiki.

Prireditve so bile sijajno obiskane. Vreme je bilo zelo ugodno, snega obilo.

V 15 kilometerskem teku moških je zmagal Partanen N. (Finska) 47:58; v 6 kilometerskem teku žensk Ruokoski Irma (Finska) 32:52; v 10 km teku mladine Kraus (nemške delavske telovadne enote v ČSR) 38:38; 4 kilometrski tek ženske mladine Richter (nem. del. tel. enote v ČSR) 16:04; 4 km skupinski tek žen (Finska) 18:00; 10 km skupinski tek moških (Norveška) 39:14; 15 km kombinirani tek Jensen (Norveška) 37:485 točk.

Sodba Upravnega sodišča

Majniški govor s. Petejana na akademiji v Mariboru

Poročali smo že, da je upravno sodišče ugodilo tožbi s. Josipa Petejana, zastopane po dr. Avg. Reismanu zoper obsodbo radi njegovega govora na delavski akademiji v Mariboru.

Medtem je dospela pismena sodba in posnamemo iz nje pod A 185-36-9 sledeče

razloge:

Petejan Josip, zas. uradnik v Mariboru, je bil s kazensko razsodbo predstojništva mestne policije v Mariboru od 10. junija 1936 obsodjen po čl. 78 zakona o notranji upravi na globoko Din 500.—, oziroma na 10 dnevni zapor radi prestopka po čl. 77 cit. zak., storjenega s tem,

da je dne 16. maja 1936 govoril na akademiji Združenih pevskih društev, da še vedno odločajo drugi, kdo bo na akademiji govoril in kaj bo govoril, nadalje, da še ni prave svobode, da so bile nekatere kulturne institucije proletarijata, kakor »Svoboda«, zadnji čas razpuščene, da je nad Španijo že zasijalo solnce svobode in da bodo prišli tudi za nas boljši časi, prava demokracija in popolna svoboda, s čemur je na prikrit, toda razumljiv način delal med poslušalci razpoloženje za izpremembo naše državne ureditve ter nerazpoloženje zoper obstoječi politični in socialni red v državi. S tem je tožitelj (Petejan, op. ured.) po mnenju Predstojništva mestne policije kršil na javnem in splošnosti dostopnem kraju obstoječi javni red.

Pritožba

Pritožbo J. Petejana je Banska uprava zavrnila.

Tožba na Upravno sodišče

Proti tej odločbi je vložil Petejan tožbo na Upravno sodišče, čes., da Upravno

in opravlja službo v splošno zadovoljnost občinstva, kakor tudi poštne uprave. Kdor ima kakšno utemeljeno pritožbo, naj se obrne na poštni urad.

oblastvo ni pravilno uporabilo zakona, ker:

1. Ker tožitelj nastop ni kalil javnega miru ali prekršil javnega reda tako, da bi poslušalce razburil, jih pripravil do kakih demonstracij ali po zakonu nedopustnih ovacij;

2. ker njegov govor že po vsebini ni mogel kršiti javnega reda. Saj se je on izogibal vsemu, kar bi utegnilo razburiti duhove in je radi tega le mimogrede omenil razpust »Svobode« kot v pojasnilo k ustanovitvi nove kulturne organizacije »Vzajemnosti«. Ni posebej postavljaj v ospredje Španije kot državo svobode, ampak samo omenil, da je mednarodni fašizem v upadku ter da stalno narašča moč demokratičnih držav. Poleg Španije je omenil tu še Francijo, Belgijo, Nizozemsko in zlasti še Čehoslovaško ter končno povdari, da v zadnjem času stalno napreduje demokratizacija tudi pri nas in;

3. ker je dobil od predstojnika mestne policije prej opozorilo, da ne sme vsebovati njegov govor ničesar o proslavi Prvega maja ter o notranji politiki in da ne sme napadati vlade. Teh navodil pa se je striktno držal.

Oprostitev Petejana.

Upravno sodišče je o tej tožbi nastopno razmotrivalo:

Za kaznivost dejanja po čl. 74 cit. zak. je potrebno:

MALI OGLASI

Franc Kormann'ov nasl. Karl Rago
Maribor, Gosposka ulica 3 — moda, galanterija, drobnarija in igrače vseh vrst. Največja izbira in najboljši nakup.

VZAJEMNOST

Maribor

Predavanje prof. Leona Detele o postanku sveta, preteklo sredo, je bilo zelo zanimivo. Poslušalce je ugajalo zlasti, ker zna predavatelj obravnavati predmet zelo poljudno, tako da mu sledi lahko tudi človek, ki ni trgal hlač na šolskih klopih in je o postanku sveta vedel doslej samo iz zgodb. Taka znanstvena predavanja so potrebna za splošno izobrazbo delavstva.

Pobrežje pri Mariboru

»Vzajemnost« vabi vse delavce in delavke, ki imajo zmisel in veselje za fotografijo, na trimesečni foto-tečaj. Tečaj bo obsegal teoretični in praktični del. Vodil ga bo s. Živko Josip. Priglasiti se je pri odbornikih. V foto-odseku se bodo člani tehnično izvežbali, gojili pa bodo predvsem delavsko fotografijo, to je: fotografirali bomo motive, ki kažejo naše življenje, trpljenje in borbo. Pridite! Družnost!

Smlednik

Občni zbor »Vzajemnosti« bo v nedeljo, dne 28. februarja s pričetkom ob 9. uri pri Trtku v Sv. Valburgi pri Smledniku. Pridite!

Senovo pri Rajhenburgu

Volitve v II. skupino so preložene na 14. marca. ZRJ je izdala svoje lepake, kateri pa so trn v peti nekemu g. D. in njegovemu sinu. Ker je prvi zelo velik, ni noben lepak dovolj visok nalepljen, da bi ga ne dosegel, drugi jih pa »popravljajo«, ako niso dobro pripeti. Mi bi tega ne omenili, da ni ta g. D. pred tremi leti »najbolj ljubila barvo teh lepakov. Zakaj? Mi že vemo. Pika. Rudarji pa bomo volili listo ZRJ, katere glasovnica bo »rdeča«, prvič v nedeljo, dne 28. t. m.

Tiskovni sklad

Lesce: S. Podobnik je zbral na nabiralni poli št. 72 Din 54.50. Trbovlje: Narberger Din 5.—, neimenovani Din 8.—, neimenovani Din 20.—, Francija: Lenič Edi in Gračner Ivan Din 30.—. Iskrena hvala! Posnemajte!

Delavski pravni svetovalec

Ali ima delavka, ki ostane od dela radi bolezni otrka pravico do mezd po § 219 o. z.? (Hrastnik)

Po § 219 o. z. obdrži delavec pravico do mezd za en teden, če je zadržan opravljati službo radi bolezni ali iz drugih važnih razlogov, ki zadevajo njegovo osebo. Če je bila bolezen otroka takega značaja, da je mati morala pustiti delo in biti pri otroku, ima pravico do mezd po § 219 o. z., drugače pa ne. Delavka naj si preskrbi zdravniško potrdilo, da je morala ostati doma in naj ga predloži službodajalcu ter zahteva mezdo.

Nesreča kolesarja (Rimske Toplice).

Vprašanje: Na cesti proti Zagrebu sem vozil pravilno desno, nasprotni mi je privozil avtomobil, ter me tudi telesno poškodoval. Koliko lahko zahtevam za bolečine?

Odgovor: Če ste avtomobilistu krivdo dokazali, imate pravico zahtevati od njega povrnitev vse škode na kolesu, obleki, dalje zdravniške stroške. Če radi nesreče niste mogli delati, morete zahtevati tudi ves zaslužek, ob katerega ste vsled tega. Glede odškodnine za bolečine se pa podvržite svobodnemu sodnemu prevdaru, t. j. da prepustite sodišču, da na podlagi zdravniškega spričevala in mnenja zdravnika oceni Vaše bolečine in prisodi primeren znesek za odškodnino.

Delavski dom, r. z. z o. z. v Mariboru

Vabilo na

REDNI LETNI OBČNI ZBOR

zadruge »Delavski dom«, r. z. z o. z. v Mariboru, ki se bo vršil v četrtek, dne 11. marca 1937, s pričetkom ob 18. uri v Frankopanovi ulici 1-1.

Dnevni red:

1. Prečitane zapisnika zadnjega občnega zbora;
2. poročilo funkcionarjev;
3. računski zaključek za 1. 1936 in razrešnica;
4. volitev novega načelnstva in nadzorstva;
5. predlogi;
6. razno.

Načelnstvo,

Nadzorstvo.

naši čitatelji kupijo najcenejše pri naših inserentih!

FRANC REICHER, MARIBOR
Tržaisla c. 18, se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo oblek za gospode in dame po najnižjih dnevnikih cenah. Hitra in solidna izdelava. Bogata izbira modnega blaga.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. Telefon št. 2324

Za konzorcij izdaja in ureja Viktor Eržen v Mariboru. — Tiska: Ljudska tiskarna, d. d. v Mariboru, predstavitelj Josip Ošlak v Mariboru.